

HANDLÄGGARE/ENHET
Ekonomisk politik och
arbetsmarknad
Emil Johansson

DATUM
2015-06-08

DIARIENUMMER
20150216

ERT DATUM
2015-04-28

ER REFERENS
A2015/1383/U

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

LOs yttrande över departementskriften *Avskaffande av systemet med etableringslotsar* (Ds 2015:26)

Sammanfattning av LOs yttrande

- *LO tillstyrker* arbetsmarknadsdepartementets förslag att ta bort kravet om valfrihetssystem inom Arbetsförmedlingen etableringsuppdrag för vissa nyanlända. Vidare är LO positivt inställd till att systemet med etableringslotsar avskaffas.

LOs ställningstagande

I departementskriften *avskaffande av systemet med etableringslotsar* (Ds 2015:26) föreslås att Arbetsförmedlingen inte längre ska vara tvingade att tillhandahålla ett valfrihetssystem för vissa nyanländas möjlighet att välja etableringslotsar inom ramen för etableringsuppdraget, detta som en konsekvens av att etableringslotsarna avskaffas. Departementet hänvisar till ett flertal utredningar och utvärderingar av etableringsreformens effekt och lotstjänstens resultat som menar att systemet inte har fungerat på ett tillfredsställande sätt. Riksrevisionen (2014:14) kunde i sin utvärdering konstatera att lotstjänsterna inte hade tillräckligt arbetsmarknadsfokus och att etableringen i arbetslivet var mycket svagt.

Arbetsförmedlingen valde den 20:e februari 2015 att själva avsluta samtliga kontrakt inom lotssystemet då myndigheten inte längre kunde garantera säkerhet och kvalitet. Med detta som bakgrund finner vi departementets förslag väl underbyggt.

Som en konsekvens av avskaffandet får Arbetsförmedlingen nu en tydligare roll att inom myndighetens verksamhet bistå med det praktiska stöd som lotsarna tidigare ansvarade för. Det är en rimlig konsekvens som bör

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

möjliggöra bättre kvalitet i etableringsuppdraget, förutsatt att Arbetsförmedlingen får tillräckliga resurser för att bedriva ett individanpassat stöd.

LO framförde i sitt yttrande till promemoria rörande *ändrade förutsättningar i valfrihetssystemet för etableringslotsar* (A2015/816/U) att försöket med valfrihetssystemet ger ett antal viktiga slutsatser som lagstiftaren bör ta med sig i framtida eventuella valfrihetsreformer.

Det första handlar om brukarens, i många fall, begränsade möjligheter att göra välgrundade och rationella val. Ofta saknas den kunskap som behövs. Det blir extra tydligt när det gäller nyanlända. Men också att utförare kan kortsluta marknadsfunktionen genom att vid sidan av systemet locka till sig brukare genom gåvor, pengar eller andra förmåner. Sammantaget innebär detta att kvalitetshöjande syftet med konkurrensen aldrig uppnås.

För det andra krävs en profession med bred kunskap och tid att göra sitt arbete om syftet med etableringsreformen ska vara möjligt att uppnå. Att uppdraget nu sker inom Arbetsförmedlingen istället för inom ett valfrihetssystem möjliggör att kvaliteten i detta hänseende lättare kan upprätthållas.

LO vill vidare understryka vikten av de generella arbetsmarknadspolitiska verktygen som är effektiva för etablering på arbetsmarknaden. Om Arbetsförmedlingen ska lyckas med sitt uppdrag krävs stärkta resurser som möjliggör förmedling utifrån individens behov men det krävs också ökade resurser – och prioritet – till de rustande insatserna, så som arbetsmarknadsutbildning, subventionerade anställningar och praktik.

Vår förhoppning är att de dåliga erfarenheterna av lotssystemet innebär att lagstiftaren nu återgår till att fokusera på de beprövade arbetsmarknadspolitiska verktygen istället för att experimentera med ideologiskt drivna privatiseringsreformer.

Med hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Karl-Petter Thorwaldsson

Emil Johansson